

bodoče soproge roditelje, pa precej veliko posodo rakije nese sè seboj. Ko pridejo do hiše, snubca stopita va njo, mladenič pa ostane zunaj in seka drva, ali pa se poloti kakega družega, svojemu bodočemu tastu ljubega dela.

Dečakov oče napije dekličevemu očetu, in kedar pije, vselej ga pozdravi: čestiti oče, véliki oče, najviši oče! Če sta snubca očetu draga, mladenča pokličejo v hišo, in ta začne razgovarjati se z dekličem. Napósled potegne izza svoje obleke na prsih nekoliko koscev kuhane mesa in ponudi ga svoji bodoči pomočnici. Deva mu odkima, da neče vzeti mesa, a migne mu, naj vènkaj odide z njo. Mladenič jej zopet ponudi meso — in ponudi, deklič pa ga vzame napósled.

Sedaj mladenič deklico poprosi, ali bi smel prenočiti v očetovi hiši. Če devi ni po godu le ta prošnja, spusti dar na tla; to je znamenje, da nikoli ne bode njegova pomočnica; če pa je draga jej dečakova prošnja, pridrži meso — in mladenič je srečen.

Mnogo truda zahteva odlok, kedaj bode svatba. Nevestin oče odlaga in odlaga svatbo, dokler je le mogoče; ženin nikoli ne pohodi njega in njegove hčere, da bi ne prinesel ali tobaka, ali pa rakije, ki vrlo ugaja grlu, navadi in potrebi bodočega tasta. Marsikatero neveste oča nekoliko let zaročenca zadržuje, da sama ne znata, kaj in kako bode. Zatega del ženin pohaja in pohaja nevestinega očeta hišo, in če je ta daleč kje, vozi se na sanéh na dom svoje zaročenke in popeva ženitovanjske pesmi, kinimajo ni potrebne zvučnosti, niti napeva. Kedar pa vendar-le pokne svatbeni dan, zberó se v hiši nevestinega očeta sorodniki, ki vse ženin nadarí po stanu in po vrednosti. Ženitovanjci se zvrsté v slavnosten sprevod in v tem sprevodu ideta ženin in nevesta v svojo bogomoljo. Sprovodu načeljuje ženin, za ženinom pa idejo vsi moški. Za to moško vrstjo stopa nevesta, spremljate jo dve sorodnici, ki čapki ponižno nesete vsaka pod svojo pazuo. Za nevesto in za spremnicama korakajo žene in dekliči.

Da si je nevesta Laponka vsa vesela, vendar navada, poslušnost zahteva, da pošteno odgojena zaročenka ne kaže svojega veselja o tej slavnosti. Velika žalost temni nje obličje, v tla obrnjene oči pričajo boleost in trudnost, ker zapušča očetov dom.

V bogomolji ženin in nevesta stopita pred oltar. Duhovnik nevesto popraša, ali hoče pozakoniti se sè svojim ženinom, a zaročenka ne odgovori ničesar. Sorodniki jo priganjajo, naj odgovori, nevesta pa le molčí in molčí. Ko sorodniki več ne znajo, kako bi nevesto srčili dalje, odgovori: da, a tiho tako, da duhovnik jedva zna, kaj je izgovorila. Pa čim teže nevesto prisilijo, da reče: da, tim čistejša je nevestina sramožljivost, menijo Laponje, zato vse hvali in slavi nje nrvnost in čistost.

Kedar ženitovanjci pridejo iz svoje cerkve, sedejo okrog svatovske mize. Pojedina je do céla podobna „pikniku“, kajti vsak svat sè seboj prinese mesa, rakije, kar je vsega užitka užitek o Laponski ženitbi.

Če je svatov toliko, da nimajo vsi potrebnega prostora v hiši, najmlajši ženitovanjci zlezejo na streho, raz streho spuščajo vrv, na vrv pa postrežniki in postrežnice privezujejo, česar potrebujejo mladi gostje, ki jelo in pilo na vrvi dvigajo k sebi na streho.

Izmed svatov kedo ureduje vse, ta navzočnik gostom razdaje pijačo in jed.

Poročenca morata po svatbi še leto dni služiti nevestinega očeta, ali vendar zet, dokler služi, smé, če hoče, preskrbeti vse malenkosti, ki jih zahteva samosvojno gospodarstvo in sè seboj vzeti — vse, kar mu je pri rokah.

Imoviti očetje svojim hčeram, ko zapuščajo dom, dajejo po dve sto sobov (Rennthier), soprogu pa vsa-

kemu takih bogatih hčeri vsi sorodniki dajo štirikrat, petkrat toliko, kolikor jim je sam podaril o svatbi.

Ruski Laponci pa o svatbah nimajo toliko običajev. Njih svatje se zbirajo pod streho ženinovega očeta. O takovih prilikah rabijo jeklo in kremen: s kremenom bijejo ob jeklo, z jeklom ob kremen, da kar iskre šorkajo na okrog. Kremen, pravijo, ima ognjeno moč v sebi, ta ogenj pa se ne prikaže, dokler ga jeklo ne probudí.

Mnogovrstne novice.

* *Nenavadno prijetno, ne premrzlo zimo* prerokujejo gozdnarji in kmetje, opiraje se na večletne skušnje o rastlinstvu in živalstvu. Rése (rsje) veljajo kmetom za gotove prerokinje prihodnje zime, posebno jesenska résa (erica vulgaris, spätblühendes Haidekraut). Ko je lansko jesen résa na svojih kozuljičah skozi in skozi nastavila prav močne cvetlične popke, je teh popkov letos komaj do srede kozuljič videti; to — pravijo — pa pomeni, da zima ne bo mrzla. Tudi čebele prerokujejo prijetno zimo, kajti one letos v pozni jeseni delajo vosek in jih je večkrat še videti zunaj panjov, — kaj tacega pa se ne zapazi pred ostrimi zimami, kakoršna je bila lanska. — Tako piše „Politik“ iz Českega. Se je li to tudi drugod opazilo na réсах in pri čebelah?

Nove bankovce bode vlada izdala v prihodnjem letu. Stroški novih bankovcev so za celo cesarstvo (Avstrijo in Ogersko) prevdarjeni na 505.000 gold., od teh odpade na Ogersko) 151.000 gold. Vsakoletna potrebščina petdesetakov znaša 1 milijon in 800.000 gold., petakov 14 milijonov, bankovcev po 1 goldinarji pa 60 milijonov. Stroški narejanja bankovcev za tisk, papir itd. znašajo za 1 petdesetak 2 krajc., za 1 petak $\frac{7}{10}$ krajc., za 1 goldinar pa $\frac{4}{10}$ krajc. Pri navadni porabi bi znašali vsi stroški 374.000 gold.; ker se bodo pa prihodnje leto novi bankovci z dvojnim tiskom na najboljem papirji izdajali, zato bodo stroški več znašali.

Naši dopisi.

Iz Ogerskega 1. okt. (*Troje domoljubnih nasvetov mojim rojakom Slovencem.*) Po blizo trimesečnem potovanju po gornji Italiji, Švajci, južni Nemčiji itd. vrnil sem se zopet na Ogersko, svoje začasno stanovišče. Na poti iz Nemčije vstavil sem se bil v Marijanskih kopelih na Českem dalje časa, kjer sem se z različnimi odličnimi osobami srečal in o različnih zadevah pogovarjal, o čemur bi rad „Novicam“ nekaj poročal. Z enim teh móž, imenitnim gospodom, sva se posebno veliko menila o naših slovenskih zadevah; ta mož je Avstrijan z dušo in telom, ki želi le mogočno Avstrijo, pa pravično vsem narodom, toraj tudi nam Slovencem, a želi, da bi tudi mi proti nemškim liberalcem in italijanskim kričačem na konservativni način demonstrativno našo avstrijsko lojalnost razodevali. V ta cilj mi je sledeče priporočal:

Prvič naj bi se veteranske družbe po Kranjskem, Goriškem, Primorskem itd. kar mogoče množile in tako pomnoževale, da k njim ne pristopajo samo dosluženi vojaki, temuč tudi vojaki na odpustu. Vsi ti dosluženi in nedosluženi veterani naj bi se v patriotičnem duhu tako vadili, da bi ob času kakošne vojske ali nevarnosti lahko brž domačo stražo ali brambo opravljati mogli. Tako bi veteranska društva ne bila samo za parade o posebnih svečanostih, temveč tudi domovini naši na korist ob času kake sile.

Drugič mi je isti imenitni gospod priporočal, naj bi se povsod na to delalo, da bi se v vsaki fari pri cerkvi spominski kamni stavili z imeni vseh onih farnih sinov, kateri so v kakem boji za domovino smrt storili; jaz mislim, da bi to posebno gledé Bosne in Hercegovine, pa tudi gledé zadnjih bojev proti Italiji in Prusiji bila lepa slovenska patrijotična demonstracija. Če se vojskovodjem stavijo velikanski spominki iz kamna ali bron, zakaj bi se v domačem kraju pri farni cerkvi ne naredile spominske plošče, na katerih bi bila zapisana imena rojakov, ki so kri prelihi za Avstrijo in domovino! Na vseh vernih duš dan bi se tu lepo obhajal spomin na padle junake.

Tretji svet imenovanega gospoda je specijalno meril na nemški časnik v Ljubljani „Laib. Zeitung“, o katerem smo slišali, da je dobil novega vrednika*), cesar je bilo uže davno želeti, to je vrednika, ki ima oko in srce tudi za domače slovstvo itd. Posebno naj bi se skrbelo za podlistek (feuilleton), kateri poleg odlomkov iz nemških knjig bi donašal tudi prevode dobrih slovenskih spisov, pregled slovenskega slovstva, članke iz domače zgodovine itd.

To je trójica, katero rodoljubom v prevdarek na srce pokladamo z željo, da bi v „Novicah“ svoje misli razodevali o tem.

V Gorici 10. okt. — Veteranska svečanost 3. dne t. m. je svoj namen in pomen — blagoslavljanje društvene zastave — daleč preseгла; — prekosila je vse, česar smo pričakovali; spremenila se je v velikansko avstrijsko-patrijotično izkazbo z geslom: „vse za vero, dom, cesarja“. Omenil sem uže uni pot olepšavo slavnostnega prostora na Rójicah z brezštevili zastavami na visokih stožjih, okinčanih z razumi grbi in zelenjavo. Vrhunec te jako okusne olepšave je bil odprt paviljón na sredi, na vzvišenem mestu, in pod njim na visokem odru altar tako napravljen, da je bilo videti preč. celebranta od vseh strani. Za celebrantom, gosp. proštom dr. Valussi-em, so klečali prečastitljivi nadškof z 2 kanonikoma (mons. Bensa o in dr. Zorn-om). Sv. maša na tem odru o jako ugodnem vremenu v pričo 500**) naših veteranov, deputacij iz Ljubljane, Trsta in Pulja in kakih 12.000 družih deležnikov — to je bil krasen prizor! Kdor ne vé, kaj je „veličastnost“, prišel naj bi bil tisti dan sem in opazoval na pr. povzdigovanje pri maši, ali pa blagoslavljanje zastave in nje izročevanje tistim, katerim je namenjena. V nadrobno popisovanje svečanosti, ki je trajala blizo 2 uri, ne morem se spuščati; povem naj samo to, da je bil nemški in italijanski govor društvenega predsednika z gromovitimi klici sprejet, katere so pa še prepili „živio“-klici, ko je veteran gosp. Prinčič slovenski govor bral. Zastavnih družic je bilo 8, izbranih iz vseh stanov. Nek poseben cerkveno-patrijotičen značaj je podelil vsej dopoldanji slavnosti izvrstno primerni govor gosp. celebranta, prošta Vallussi-a, kateri se je naslanjal na to, kar sv. cerkev obhaja na „roženkrančno nedeljo“ — na spomin namreč bitve pri Lepanto-u — in na to, kar je avstrijska zastava nekđaj bila v bojih s Turki. — Dopoldanja veselica je bila skoz in skoz dostojna, prava ljudska veselica. Na videz ni nobena nevšečnost veselja kazila, pač pa je bilo „za kulisami“ nekaj zamere zaradi predstva pri zabijanji žeblicev i. dr. Okinčanje hiš v mestu in sosebno v ulici Franc Jožefovi (proti železnici in Rójicam) je neke ljudi v oči bodlo; dokaz temu, da smo videli drugo jutro dve hiši s črnilom pomazani.

*) Žalibog, da le polovičnega!

Vred.

**) Društvo šteje zdaj 1300 pravih in 50 častnih udov.

Pis.

Pa to ste le muhi, ki vola pikate. — Hujše je bilo v sredo popoldne o pogrebu nekega veterana, in sicer prvega od kar je društvo ustanovljeno. Predsednik vitez Cotinelli je prosil, da bi smel iti sprevod od prvostolne cerkve skoz mesto (Rastel — Travnik itd.) proti pokopališču; municipij pa ni hotel tega po nikakem dovoliti. Po novi magistratovi naredbi morajo namreč voziti vse mrličje iz prvostolne cerkve po stranski poti okoli Grada, zato izjeme za veterana niso hoteli dopustiti. Od tod splošna razdraženost in vitez Cotinelli se je vsled tega odpovedal svoji službi v mestnem starešinstvu. Vse to ima kolikor toliko političen pomen. — Dne 4. oktobra je bil pri slovesni pontifikalni maši c. kr. namestnik baron De Pretis. Izbral si je mesto sred presbiterija. Videli smo ta dan novo, pri nas nenavadno šego, da je po evangeliji mašne bukve poljubil in da se mu je izkazala čast incenzacije (kajenja) ne le po darovanji, temuč tudi po evangeliji. Veterani so bili sè svojo novoblagoslovljeno krasno zastavo v cerkvi. — Naša „Sorbona“ (bogoslovsko učilišče) se je — gledé učiteljstva — pomladila: polovico profesorjev imamo novih — za zdaj še začasnih. Monsignor dr. Zornov predmet — dogmatiko — je prevzel dr. Anton Gregorčič; mons. Valussi-eva morálo prvostolni vikar gosp. Dom. Alpi; Respetovo pastirstvo je prevzel — ves mož za to — gosp. dr. Jos. Gabrielčič, do sedaj profesor sv. Pisma nove zaveze, in ta njegov predmet je izročén gosp. Ant. Mahnič-u, prefektu v Andrejevišči. — Naš deželno-zborni in deželno-odborni veteran, više deželne sodnije svetovavec, g. Anton Gorjup, se je odpovedal deželnemu poslanstvu zaradi starosti in bolehnosti. Težko bo pogrešal naš zbor tega starega svojega prvaka. — Nekaj šolske statistike prihodnjič.

Z Vrhnike 6. okt. — Občina naša je Nj. ekscelenco gosp. predsednika ministerstva grofa Taaffe-a izvolila za svojega častnega občana in mu 10. dne u. m. poklonila dotično diplomo. Kako radosten je visoki gospod sprejel navedeno diplomo, pričuje pismo, ki ga je županstvo 29. dne u. m. prejelo, v prevodu tako-le se glaseče:

„Častiti gospod župan! Priznanje mojega delovanja s podelitvijo diplome častnega občana in pa tople besede Vašega dopisa od 10. dne septembra so me živo ganile.

Zahvaljujem se Vam in vsem zastopnikom tržne občine za srčna čutstva, s katerimi ste navdani do mene.

Zaupanje, katero ste mi objavili, mi je v veliko čast, in rad se nadejam, da me boste z istim zaupanjem tudi v prihodnje zvesto spremljevali v mojem javnem delovanju.

Sprejmite zagotovilo mojega posebnega spoštovanja, s katerim se počastujem biti Vašega blagorodja udani sluga

grof Ed. Taaffe.

Na Dunaji 29. sept. 1880.“

Iz Ljubljane. — Tri stvari so, okoli katerih se je pretekli teden sukalo največ pisanja v časnikih in razgovorov družih.

V prvi vrsti stoji okrožnica papeža Leona XIII. od 30. dne septembra, s katero sv. Oče za ves katoliški svet 5. dan julija (malega srpana) proglašá za praznik sv. Cirila in Metoda. Obširno to pismo, v katerem ravno sedaj, ko se je posebno v Avstriji pričela duševna borba nemštva proti slovanstvu in so se iz turškega jarma začeli reševati Slovani na vzvodu, papež Leon posebne simpatije razodeva do Slovanov, se po pravici sme imenovati zgodovinsko dejanje, adresirano ne samo do Slovanov katoličanov, temuč tudi do Slovanov pravoslavni. Da je papeževa

okrožnica velevažna za ves svet, priča nam tudi to, da se dunajski Slovanom neprijazni časniki ne drznejo napadati papeževe objave. Dozdaj je le en nemško-liberalen časnik se oglasil s potuhnelo togoto tako le: „Gospodstvo Slovanov stopa na dan, po Grillparzerjevem preoškem vidu „na široko sicer in daleko, a ni visoko ni globoko“. Slovanstvo se pripravlja, mogočen prostor zavzeti na odru svetá; slovenska idea je sicer v narodnem in političnem oziru mlada, al velikansko napreduje. Nič pa, kako se dandanes slovanska idea razširja po svetu, ne naznanuje očitnejše kot Rim, ki je zmerom natančnije čutstvo imel za to, kar svet v resnici hoče, in ki se je zdaj z gibanjem slovanstva, kolikor cerkvene meje dopuščajo, ongaviti pričel. Prvikrat se godi to, da se slovanskim svetnikom taka čast skazuje, da je slovanstvo tako rekoč med cerkvene velike oblastnije sprejeto. Najnovejša izjava rimska — enciklika papeževa od 30. septembra — je zato velike pomembe in vredna, da je tudi oni v nemar ne puščajo, ki so vajeni, cerkvene prikazni soditi po svetnem mérilu“.

Druga važna stvar, ki se posebno nas Avstrijance tiče, je vladni program ministra Taaffe-a, ki sta ga ob enem razglasila peštanski časnik „Pester Lloyd“ in pa francoski „Journal des Debats“. Oba časnika objavljata, da je grof Taaffe želel „srednje stranke“, al ker vidi, da se mu ta želja noče izpolniti, opušča za zdaj to idejo. Grof Taaffe veli, da mu je glavna naloga, da narodi avstrijski dobijo narodne svoje pravice, katerih dozdej niso vživali v dovoljni meri, in da se narodnostno vprašanje reši v smislu zgodovinskih tradicij, toži pa o tem, da so Čehi s svojimi zahtevami presilni itd. Jedro vse te objave o vladovini Taaffeovi je to, da ministerstvo noče biti strankarska narodna vlada, in da raje odstopi, predno bi imelo to biti. (Prav tako! Vsaj tudi ne Čehi ne Slovenci tega ne zahtevamo, al besede naj stopijo vendar enkrat v dejanje, da dobimo, kar minister Taaffe sam priznava, da nam gré, da bode tako konec tistega večnega „herüber und hinüber“. Vred.) Na tem stališči Taaffeovem, da ima Avstrija vsem narodom pravična biti, ne bodo ustavoverci njegovega ministerstva vrgli, če tudi še več smodnika postreljo v časnikih in „partei-tagih“; le avtonomistična stranka bi ga mogla vreči, kar pa ne bode storila ustavovercem na ljubo, dokler zaupanja do njega ne izgubi.

Tretja stvar, na katero je pozornost vsega sveta obrnena, je odstop Ulcinja Črnogorcem z lepo ali z vojno silo združenih vlad. Telegram iz Carigrada od 12. dne t. m. objavlja, da je sultan izročil poročnikom vladnim pismo, v katerem ukazuje, da se ima Ulcinj nemudoma odstopiti Črnigori, pa vrhu tega nado izreka, da bodo velevlade za zdaj odložile rešitev ostalih nalog, ki jih ima Turčija izpolniti po konferenci berlinski. — Vse to obotavljanje kaže, da na mirni poti Turek ne bode storil, kar ima storiti, in da je tedaj Turčija še zmerom tisti sod strelnega prahu, ki utegne vžgati veliko evropsko vojsko.

— (V seji družbe kmetijske 3. dne t. m.) je odbor razpravljajal 12 obširnih vprašanj, katera je sl. ministerstvo kmetijstva v obravnavo dalo družbam kmetijskim in katera vprašanja vsa merijo na to, da bi se gledé na prihodnjo zaprtijo ruskih in rumunskih méj reja goveje živine pomnožila in zboljšala v našem cesarstvu. Odbor je z odkritosrčno besedo razodel svoje mnenje o vseh dvanajstih vprašanjih, povdarjaje, da poduk in kapital sta tudi napredku živinorejskemu zaslomba, da pa naša dežela nima kmetijske šole, nima stalnih popotnih učiteljev umnega kmetijstva, nima z ozirom na potrebni nauk kmetijstva urejene učiteljske

pripravnice, ki bi kmetijskim nadaljevalnim šolam dajala sposobnih učiteljev, — da dalje občine nimajo dobrih plemennih juncev, česar je deželna postava od leta 1879. kriva, katera občinam ne zapoveduje vzdržavanja vsaj enega junca na 80 do 100 krav, kakor je družba kmetijska postavila načrtala, ampak vzdržavanje plemennih juncev po sklepu deželnega zbora prepušča se le prosti volji občin, katere pa žalibog v lastno škodo občinam so večidel zeló zanikerne o tem; — konečno prosi odbor sl. ministerstvo kmetijstva, katero resno voljo kaže na pomoč biti kmetijstvu, naj bi snovalo državne posojilnice, pri katerih bi pošteni pa manj premožni kmetovalci v sili dobili denarja na posojilo za ne visoke obresti in brez velicij težav. — Peticijo učitelja gosp. M. Ranta o podpiranju naprav šolskih vrtov pri ljudskih šolah, ki jo je vložil letošnjemu deželnemu zboru, ta pa izročil c. k. deželnemu šolskemu svetu, šolski svét pa družbi kmetijski, katera od c. kr. ministerstva subvencije dobiva, je odbor vzel s tem na znanje, da se pri prihodnjih državnih subvencijah bode oziral na to peticijo. — Odbor dunajski, ki napravi prihodnje leto aprila meseca razstavo pitane živine, prosi družbo kmetijsko, naj to razstavo razglasi po deželi; odbor bo v ta namen naprosil vredništvo „Novic“ in „Laib. Zeitg.“ — Gosp. Ogulin poroča, da dozdej zakasnela nova volitev odbora podružnice kmetijske novomeške se bode izvršila kmalu. — Deželni odbor priporoča prošnjo občine v Grižah za podelitev podpore o napravi vodnjaka; — odbor je rešil to prošnjo s tem, da bode prošnja, kedar mu v roke pride, s priporočilom izročil c. k. deželni vladi, katera podeluje te podpore. — Dobrodelni Vincencijevi družbi sklene odbor podeliti 10 mernikov krompirja za deški azil.

— (V seji deželnega odbora 9. dne t. m.) ste odani bili službi kurjača v novi deželni blaznici na Studencu in pa služba vrtnarskega pomagaja na deželni vino- in sadjerejski šoli na Slapu, — 4 deželne štipendije za to šolo pa se vnovič razpišejo.

— C. k. deželni predsednik se je včeraj podal na pot proti Idriji itd., da posebno ogleda ondašnje cestne razmere.

— Gosp. H. Gagern iz Mokric na Dolenjskem, od kodar je družba kmetijska prejela po pravici hvaljeno svetlo pšenico (Glanzweizen), nam poroča, da ima te izvrstne in prav čiste pšenice še kakih 50 hektolitrov na prodaj, po 12 gold. hektoliter, na železniško postajo Brežice (Rann) postavljene. Ob enem priporoča dve sorti posebno plodnega in lepega ovsa, enemu je imé Ligov oves, drugi pa Hoptorn oves, katerega je na 1 oralu pridelal 34 vaganov, vagan je tehtal 68 funtov, slama pa mu je bila ko mož visoka. Na postajo Brežice postavljen veljá 1 hektoliter 10 gold.

— Pretekli teden smo imeli dva rodoljuba Slovana v Ljubljani; obiskal nas je gosp. Matija Majar iz Koroškega in pa c. kr. vladni svétnik prof. Šembera z Dunaja, ki se je potovaje v Gorico in Benetke mudil en dan v Ljubljani.

— Dopis „iz Ogerskega“ v današnjem listu željo razodeva, da bi se „Laib. Zeitg.“ pod novim vredništvom prestrojila v feuilletonu in lokalnih noticah tako, da bi podobna bila časniku, ki v deželi izhaja, katera je po veliki večini slovenska in katera založnika največ redí z inserati, ki oklicujejo eksekutivne prodaje zemljišč ubozega našega ljudstva. Kakor se pa častiti naš dopisnik moti o zaželenem predrugačenju „Laib. Zeitg.“, tako smo se zmotili tudi mi, ko smo z vstopom pl. P. Radiča v vredništvo pričakovali popolne reforme „uradnega časnika“. Zdej še le vemo, da gosp. Radič vredeje le politični del „Laib. Zeitg.“, katera je poprej popolno plavala „im Fahrwasser“ ustavovercev, vsemu

drugemu vrednik pa je ostal gosp. Leon Suppant-schitsch, prejšnji vrednik cele „Laibacherice“.

— (*O Wolfovem slovensko nemškem slovarju*), katerega gradivo uže toliko let odrešenja čaka, da pride urejeno na dan, poroča „Slov. Nar.“ v 229. listu tako-le: „Zadnji ponedeljek popoldne so se bili tukaj v Ljubljani v škofiji sešli pri škofijskem kaplanu g. Koblerji na posvetovanje zaradi slovensko-nemškega slovarja gg. graške univerze profesor dr. Krek, poslanec dr. Vošnjak, profesorji Pleteršnik, Levec, Tomaž Zupan, Kermauner, Vodušek in Wiesthaler. Tudi knezoškof g. dr. Pogačar sam je bil k zboru prišel. Vseučilišni profesor dr. Krek je prvi izrekel svoje mnenje, da naj bi bil slovar osnovan tako, da bi bil na vrhunci zdanje leksikalne znanosti in torej obširen. Proti temu je ugovarjal knezoškof z razlogi, da bi potem zopet leta in leta Slovenci morali čakati na-nj, in da bi preveč veljal; da je uže prvega dela več natisnenega bilo nego treba in se zdaj ne prodaje povoljno; vsled tega, da je treba bolj praktičnega in ne tako obširnega slovarja, na podlagi uže nabranega materijala. Tej želji so se navzočni koncem uklonili in izbrali odbor za priprave slovarja. V ta odbor so stopili vsi navzočni profesorji in škofov dvorni kaplan g. Kobler. Profesor dr. Krek je obljubil prevzeti konečni pregled po odboru pripravljenega materijala in bode ostal v vedni zvezi z delujočim odborom, kateremu je bil za podpredsednika izbran gosp. Pleteršnik.“ — Naj bi zdaj le kmalu slišali, da se uže tiska slovar!

— (*Kdor menažerijo nemčurških divjakov*) videti hoče, naj potuje v mesto Kočevje, pa jo bode videl. Lastniki te menažerije so: apotekar Braune, c. kr. okrajni zdravnik dr. Eržen in pa c. k. gimnazije vodja Knapp; trobentač njih pa je apotekarjev sin, ki s svojimi pisarijami streže nekdanjim „Laib. Tagblattu“. smo v 275. listu „Politike“ brali dopis „aus Krain 1. Oktober“, mislili smo, da je škandal kočevarski morebiti vendar le nekoliko pretiran, al včerajšnji „Slovenec“ nam kaže, da je vse resnica, kar se je 29. dne u. m. zvečer v Kočevju zgodilo našima državnima poslancema gosp. knezu Windischgrätzu in pa gosp. Karolu Klunu. Velečastiti naš poslanec knez Ernest Windischgrätz šel se je predstaviti svojim volilcem na Dolenjskem, med katerimi so tudi nekateri v kočevskem okraju; spremljal ga je na tem potovanju kolega njegov v državnem zboru, gosp. Klun. Bil je knez Windischgrätz, s katerim se moremo ponašati, da je naš poslanec, po vseh krajih, kamor je prišel, sijajno sprejeman in tako radostno, da si te dni naši slovenski volilci zapomnijo kot posebno imenitne, nepozabljive dni. Al prav to slavnostno sprejemanje in pa nekaterim kočevskim meščanom prirojeno „furor teutonicus“ napotil je gori imenovano trójico, da je, ko sta gospoda poslanca na večer 29. septembra iz Kočevja v kočiji odpotovala v Ribnico, izpustila svojo menažerijo na cesto, ki je tulila in tako divje razsajala, da je le sreča bila, da se konja kočije nista splasila in se ni gospodoma kaka velika nesreča zgodila. Tako se kočevarska nemčurska „inteligenca“ obnaša proti mirnim svojim gostom! Dopisnik „Slovenec“ pričakuje, da c. kr. sodnija ne bode brez kazni pustila tacega pouličnega škandala.

— (*Razglas.*) Na željo, uže mnogokrat izrečeno, hoče R. Milic izdati orgljavcem in vodijem cerkvene glasbe jako potrebno knjigo: „Nauk o harmoniji in generalbasu, o modulaciji, kontrapunktu, imitaciji, kanonu in fugi“, sestavil A. Foerster. Da bi cena knjigi ne prišla previsoka, prosimo uljudno, naj bi p. n. č. naročniki blagovolili po dopisnici oglasi-

siti se pri R. Milic-u, tiskarju v Ljubljani, ker le tako se more preračunati število iztisov in cena.

Vredništvo „Tovariša“.

— (*Prošnja.*) Z dopisom od 1. dne septembra t. l. št. 617 je podpisani odbor več gospodov prosil, naj bi blagovolili popisati izid letošnje letine v poslanem jim litografiranem izkazku in ga brž ko mogoče odboru nazaj poslati. Ker pa nekateri gospodje dosihmal še niso odgovorili, zato jih uljudno prosimo, naj blagovolijo dotični prošnji prav kmalu vstreči, da odbor more zadostiti nalogi, ki jo je prejel od sl. poljedelskega ministerstva.

Centralni odbor družbe kmetijske
v Ljubljani 11. oktobra 1880.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesar 20. dne nastopi svoje potovanje v Šlezijo, kjer uže velike priprave delajo za slavnostni sprejem.

— Kedaj se prične državni zbor, še ni znano, ker se ne vé, koliko časa bodo trajale obravnave delegacij, ki se 19. dne t. m. prično v Budapeštu in katere utegnejo zelo živahne biti, ker z ozirom na evropski politični položaj bode vojni minister zahteval zopet več denarja.

— 10. dne t. m. je bil na tukajšnji burzi velik strah med denarničarji zato, ker je počil glas, da koaliciji angleske, ruske in italijanske vlade o homatijah turških je pristopila tudi rumunjska.

— Nemški ustavoverci pripravljajo tukaj velik shod „parteitag“, v katerem mislijo na vse grlo demonstrirati zoper ministerstvo. Vlada ne bode zabranila shoda, al ga razpodila, če bode presegel postavne meje. Ker tukajšnji česki list „Videnski Slován“ tudi napoveduje slovanski tabor tisti dan, ko bodo nemci imeli svoj „parteitag“, bode Dunaj postal politično bojišče.

— Naš domači Khunov polk bil je zopet od presvitlega cesarja s pripoznanjem pohvaljen. Ko je prišel saksonski kralj na Dunaj, imeli so naši fantje častno stražo na kolodvoru. Po dovršenih ceremonijah so cesar stotniku rekli, naj komandira k počitku (Ruht!) Pa naši vrli vojaki se niso ganili prav nič, ampak so stali kakor bi bili iz skale. To in lepe čvrste postave so cesarju tako dopadle, da so stopili k polkovniku ter mu rekli: Častitam Vam, gosp. polkovnik, Vi ste načelnik ne samo vrlemu, ampak tudi lepemu polku!

Ogerska. — Nemško gledišče so Magjari uže spravili s Pešta, ker so sklenili, da ne marajo za-nj. Zdaj gredo preganjat nemščino še naprej; spodriniti jo hočejo z magjarskim jezikom povsod, celo v kupčiji. Listi namreč pišejo, naj bi se ne le po pisarnah ne sprejemali drugi ko magjarski spisi, marveč naj tudi privatni ljudje, posebno trgovci, pišejo vse le magjarski, in naj vzlasti kupčijska mladina temu jeziku pot dela. — Tako delajo Magjari. Nočemo preiskavati, bodo li dosegli svoj namen in če jim bo to koristilo; posne-manja vredna pa je vsakako njihova eneržija.

Listnica vredništva. Posestniku Jan R-cu v Č: Vaš dobromisleči nasvèt, kako škodo to če odvrniti, je tako velikansk, da sega v vsegamogočnost Božjo, zato nobena človeška moč ni v stanu nasvetovanr zabrambe tako izvršiti, kakor bi treba bilo, če ob enem času toča na več krajih istega okraja bije. — Gosp. J. H.: Nasvetovana sredstva zoper filoksero smo po želji Vaši poslali na dotično mesto.